

III. ÄSTHETIKEN DES POLITISCHEN THEATERS

Aesthetics of Political Theatre

"Kunst war nie ein Mittel,
die Welt zu ändern, aber
immer ein Versuch, sie zu
überleben."

Heiner Müller

"Art has never been a means
to change the world. But
always an attempt to survive
it."

Heiner Müller

Organisation:
Hans-Joachim Lehmann
Susanne Minnacker

1987 - eine Epoche der Theaterexperimente scheint am Ende. Regie- und Bildertheater, Theater der Visionen, des Aufbruchs, der Provokation - geht nichts mehr? Wir konstatieren: Ratlosigkeit, Rückkehr des Theaters in das Kulturbüro, Abteilung Gepflegte Abendverbringung.

Erschöpfung, anscheinend, bei den Neuerern der 60er und 70er Jahre. Die Aufbruchstimmung mit (auch gesellschaftlich) hochgestecktem Anspruch verfliegen. Was Peter Brook einst das "tödliche" Theater nannte, auf dem Vormarsch.

Grund genug, die Situation, das Verhältnis Theater/Politik zu durchdenken, ohne das Theater wichtiger zu machen als es ist. Ästhetische Mittel wirken indirekt, vielleicht 10% der Bevölkerung gehen gern ins Theater. Die Welt kann es nicht verändern. Aber die Forderung, der Wunsch, die Produktivität des - vielleicht unrealisierbaren - Verlangens bleiben.

Die Arbeitsgruppe wird eine Vergewisserung über die Vorgeschichte des Problems "Politisches Theater" versuchen, (neue) Fragen formulieren, bestimmte Felder genauer ausmessen:

- Sprechen wir von politischem Theater, oder von politischem Theater, von der Erkundung der Ränder des Theaterbegriffs?

- Wie steht es um das verordnete politische Theater (Beispiel DDR), wie um das Theater als Störung und Subversion des Betriebs?

- Hat die alte Auseinandersetzung Brecht-Piscator noch Bedeutung?

1987 - an era of experimental theatre seems finished. Theatre of stage direction and images, theatre of visions, of revolt, of provocations - nothing doing? We note: helplessness, return of the theatre to the Cultural Administration, Department of Refined Evening Entertainment.

The innovators of the sixties and seventies are obviously exhausted. The atmosphere of departure with its high expectations (also concerning society) has vanished. What Peter Brook once called "deadly" theatre is on the advance.

Reason enough to analyse the situation, the relationship of theatre and politics, without making the theatre more important than it is. Aesthetical means have an indirect effect, perhaps ten percent of the population like to go to a theatre. It cannot change the world. But the call, the wish, the productivity of the - perhaps unrealizable - desire remain.

The workshop will try to ascertain the history of "political theatre", to formulate (new) questions, to assess certain subjects:

- Do we talk about political theatre or about political theatre, about the exploration of the margins of the concept of theatre?

- How are matters concerning the decreed political theatre (e.g. in the G.D.R.), and concerning the theatre as a disturbance and subversion of business?

- Does the old conflict of Brecht vs. Piscator still have any significance?

A POLITIKUS SZÍNHÁZ ESZTÉTIKÁJA

III. A POLITIKAI SZÍNHÁZ ESZTÉTIKÁJA

"A művészet sohasem volt a világ megváltoztatásának eszköze, hanem mindig csak a ~-sára való kísérlet." Heiner Müller

Szervezők: Hans-Thies Lehmann és Susanne Winnacker * /1987-ben a kísérleti színház

országok letűnni látszik. --- képi színház, víziószínház, lázadó színház, provokáló színház -- semmi nem történik? Amit látunk: tehetetlenség, a színház visszatérése a Kulturális Adminisztráció vezetése alá, a kifinomult esti Szórakozás köréjébe.

A 60-as és 70-es évek kísérletezői nyilvánvalóan elfáradtak.

A Peter Brook által egyszer "halálos" színháznak

bevezetett irányzat van felemelkedőben.

Az esztétikai eszközöknek közvetett hatásuk van -- a népességnek mindössze tíz százaléka szeret színházba járni. A színház nem tudja megváltoztatni a világot. De a /talán/ megvalósíthatatlan remények hívása, beteljesülésük vágya, lehetősége most is ugyanaz.

A szekció megpróbálja felmérni a "politikus színház" történetét, /új/ kérdéseket,

kérdéseket felvetni:

- Politikus színházról vagy politikus színházról, a színház koncepciójának határterületeiről beszélünk-e?

- Hogy állunk a szabályozott politikai színházzal /pl. az NDK-ban/, a zavargásként és az üzlet aláaknázásaként értelmezett színházzal?

- Brecht és Piscator régi konfliktusa még mindig bír jelentőséggel?

- Meg lehet-e határozni a színházat működésének olvei /csoportszínház,

stb. alapján?

- Läßt politisches Theater sich über die Arbeitsweise definieren (Gruppentheater, Mitbestimmung usw.)?
 - Aktualität der Lehrstücktheorie: Politik des Theaters als Neudefinition seiner Basiselemente (Spiel, Zuschauen, Darstellen, Ort, Zeit)?

Fragen über Fragen. Die Arbeitsgruppe bietet die Chance, aufgrund des weiten Zeitrahmens (dreimal 3 Stunden) einen ausgreifenden Diskussions- und Gesprächszusammenhang zu entwickeln, Erfahrungen und Thesen auszutauschen. "Diskurs" ist die (seltene) Gelegenheit dazu.

Kurze Übersicht
 über die Arbeitsgruppe:

Leitung:
 Hans-Thies Lehmann,
 Susanne Winnacker

Teilnehmer:
 Henning Rischbieter (Theaterkritiker, Berlin),
 Jean Jourdheuil (Regisseur, Paris),
 Günther Heeg (Regisseur, Alzenauer Ensemble),
 Anna Viebrock (Bühnenbildnerin, Frankfurt),
 Jossi Wieler (Regisseur, Bonn), u.a.

Zeiten:
 Donnerstag 18.6. bis
 Samstag 20.6.,
 jeweils von
 14.00 bis 17.00 Uhr

Ein Reader mit Materialien wird an die Teilnehmer der Arbeitsgruppe verteilt werden

- Can political theatre be defined by it's method of working (group theatre, co-determination etc.)?
 - Topicality of the theory of didactic play: theatre policy as a re-definition of it's basic elements (play, watching, acting, place, time)?

A lot of questions. The workshop offers the chance, due to the extensive time schedule (three times 3 hours), to develop a far-reaching continuity of discussion and conversation, and to exchange experiences and theses. "Diskurs" is a (rare) opportunity for that.

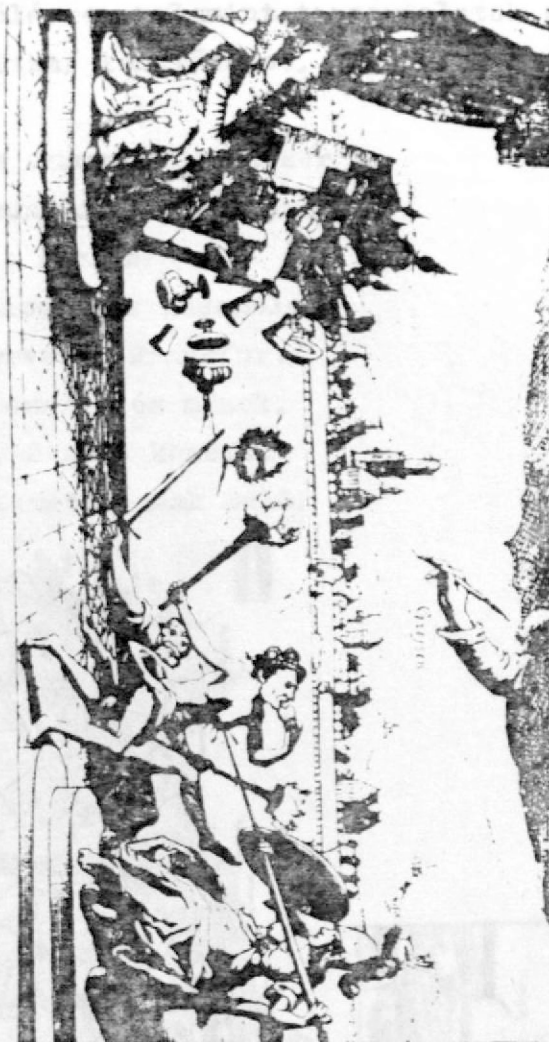
Short list of the workshop participants:

Chairmanship:
 Hans-Thies Lehmann,
 Susanne Winnacker

Participants:
 Henning Rischbieter (theatre critic, Berlin),
 Jean Jourdheuil (stage manager, Paris),
 Günther Heeg (stage manager, Alzenauer Ensemble),
 Anna Viebrock (stage designer, Frankfurt),
 Jossi Wieler (stage manager, Bonn), and others.

Time:
 Thursday, June 18th, until
 Saturday, June 20th, from 2 pm
 to 5 pm daily.

A booklet with material will be distributed to the participants of the workshop.

DISKURS 87

-A didaktikus darab elméletének aktualitása: a színház alapelemeinek /darab, néző, játék, hely, idő/ újra meghatározása mint színházi irányelv?

Sok a kérdés. A szekció tag időbeli határaiból kifolyólag /3-szor 3 óra/ lehetőséget nyújt sokrétű véleménycserére és megbeszélésre, valamint tapasztalatok és nézőpontok cseréjére is. A DISKURS erre is nyújt /ritka/ lehetőséget.

A szekció résztvevőinek rövid névsora:

Szekcióvezetők: Hans-Thies Lehmann és Susanne Winnacker

Résztvevők: Henning Rischbieter /színházkritikus, Berlin/

Jean Jourdeuil /rendező, Párizs/

Günther Hegg /rendező, Alzenaues Ensemble/

Anna Viebrock /színpadtervező, Frankfurt/

Jossi Wieler /rendező, Bonn/ , és mások.

Ideje: június 18-20, csütörtöktől szombatig du. 2 és 5 között.

A szekció résztvevői vitaanyagot tartalmazó füzetet kapnak majd.

